

Micropobles: canvi de paradigma

Published by [Interacció](#) [1] on 02/06/2016 - 10:57 | Last modification: 05/02/2026 - 15:11

DEBAT 16

Joan Nogué, Director de l'Observatori del Paisatge | [Diari Ara](#) [2], 29 de març de 2016

Ara fa poc més de dos mesos, aquest diari, sempre atent a qüestions punyents i d'interès social i cultural, va dedicar un dossier a la temàtica dels micropobles. En aquell precís moment l'Observatori del Paisatge de Catalunya, amb la col·laboració de l'Associació de Micropobles de Catalunya, estava dissenyant un seminari amb el títol Els micropobles: paisatge, urbanisme i identitat territorial, que finalment tindrà lloc el 15 d'abril a Sant Miquel de Campmajor (Pla de l'Estany). Feliç coincidència i mostra palpable que el tema interessa, i des de molts punts de vista.

El dossier esmentat incidia en la qüestió que més debat ha suscitat els últims anys: ¿han de seguir existint com a entitats polítiques els micropobles?, ¿són una administració eficient? Planava en l'inconscient la imatge desoladora del procés de despoblament que aquests pobles han patit durant dècades, però que avui ja no es pot generalitzar. Experts de reputada competència, com el geògraf de la UdL Jesús Burgueño o la mateixa presidenta de l'Associació de Micropobles de Catalunya, Maria Carme Freixa, donaven el seu parer sobre aquesta realitat. Es tracta d'una qüestió que cal plantejar-se, evidentment. Sempre s'han de posar totes les cartes sobre la taula, i aquesta és una de pes, entre altres raons perquè els anomenats micropobles (municipis amb ajuntament propi inferiors als 500 habitants), si bé amb un percentatge de població inferior al 2% del total, ocupen i gestionen el 35% del conjunt del territori català. Poca broma.

Personalment, discrepo d'una suposada veritat irrefutable que s'ha anat imposant a força de ser repetida: la que afirma que els petits municipis són inviables a tots els efectes i que, per tant, cal eliminar-los per la via de la fusió amb altres municipis veïns més grans, o bé creant un municipi de més dimensió i entitat que provindria de l'agregació d'uns quants petits municipis preexistents. És cert que la prestació de serveis que ofereixen els micropobles és limitada, atesos els escassos recursos econòmics amb què compten. No ho discuteixo, però hi ha solucions, que ja s'estan plantejant o posant en pràctica en molts indrets, com mancomunar serveis, crear centrals de compra, delegar serveis a entitats supramunicipals com els consells comarcals o reclamar una millora de la hisenda local que no només tingui en compte la variable població sinó també la superfície o la dispersió dels assentaments. És més que discutible que, davant d'una problemàtica real com l'esmentada, no hi hagi cap altra via de solució que la supressió pura i dura de l'autonomia política. S'argumenta que aquesta supressió no tindria per què implicar la pèrdua d'identitat i del sentit de col·lectivitat. De nou en discrepo. Per limitada que sigui aquesta autonomia política, és vital conservar-la i reformular-la en la línia d'empoderament polític de la ciutadania que avui, talment com si fos un tsunami, es reclama a tort i a dret. Són els signes del temps. I, pel que fa al suposat estalvi que per a l'erari públic representaria aquesta supressió, el cert és que, amb la boca petita, la majoria dels experts reconeixen que seria més aviat migrat, per no dir insignificant. Allà on realment s'estalviaria -i molt- és en la racionalització d'altres nivells de l'administració.

En qualsevol cas, crec que ha arribat l'hora d'ampliar el focus, de considerar altres aspectes fins ara no tinguts en compte, de valorar no només els dèficits indiscutibles sinó sobretot les potencialitats dels micropobles. S'ha oblidat, per exemple, el seu paper fonamental i cabdal en la vertebració del territori, la seva presència capil·lar als

racons més allunyats del país, les tasques de manteniment d'uns paisatges de gran qualitat o el fet que hagin esdevingut autèntics laboratoris de noves formes de vida i de govern del territori, així com impulsors d'innovadores estratègies de desenvolupament local, sovint acompanyades de nous models energètics. Aquests dos últims aspectes són avui de rabiosa actualitat i ho estem veient arreu, cada dia: la societat està demanant -exigint- noves formes de govern dels territoris, més participatives i participades, més transparents i, sobretot, molt més properes al ciutadà. Els micropobles podrien ser el paradigma d'aquesta nova manera d'entendre el govern dels espais de la vida quotidiana. I, pel que fa al tema energètic, exactament el mateix: ¿no podrien esdevenir laboratoris d'experimentació d'energies renovables, netes, descentralitzades i autogestionades?

HTLM [Micropobles: canvi de paradigma](#) [2]

[Inicieu sessió](#) [3] o [registreu-vos](#) [4] per a enviar comentaris

Tags: desenvolupament territorial

Tags: governança cultural

- [5]

Source URL: <https://interaccio.diba.cat/en/CIDOC/blogs/2016/micropobles-canvi-paradigma>

Links:

[1] <https://interaccio.diba.cat/en/members/interaccio>

[2] http://www.ara.cat/opinio/Micropobles-canvi-paradigma_0_1549645026.html

[3] <http://interaccio.diba.cat/>

[4] <http://interaccio.diba.cat/form/alta-comunitat>

[5] <https://interaccio.diba.cat/node/6632>